

turnega življenja. Tako ga srečujemo kot zavzetega raziskovalca etnografskega in antropogeografskega gradiva. V mlajših letih je, kadar so to narekovale potrebe, zagrabil tudi za arheološko lopato. Predvsem pa se je intenzivno ukvarjal z muzejstvom in zastavljal besedo v obrambo kulturnih in tehniških spomenikov. In še je treba dopolniti njegov opus z zavzetostjo za narodnostno problematiko ob severni meji, ki se je zlasti žgoče razplamtevala na pragu druge svetovne vojne, in za razvoj delavske kulture.

V okviru našega glasila bi želeli podčrtati predvsem Bašev delež na področjih muzejstva in spomeniškega varstva. Baš sodi nedvomno med vodilne slovenske in jugoslovanske muzejske delavce. Z ureditvijo velikih muzejev v Mariboru, Ptuju in Bistri pri Vrhniki kakor tudi s skrbjo za ureditev muzejskih postojank tehniške smeri na Jesenicah, v Železnikih, Kropi, Idriji in drugod, je izpričal razvit čut za bistvo muzejskega poslanstva in spomeniške pričevalnosti. Zlasti ureditev Pokrajinskega muzeja v Mariboru govori o uspešni in še danes veljavni uresničitvi velikopoteznega načrta. Čeprav se ni nikoli posebej ukvarjal z umetnostno zgodovino, je vendar v sestavu kulturnozgodovinskega oddelka mariborskega muzeja z velikim posluhom za to stroko uredil zbirko cerkvene umetnosti in stanovanjske kulture. Nič manj kot za muzej pa se je zanimal tudi za spomeniško podobo Maribora, pri čemer mu je bila posebno pri srcu obnova mariborskega gradu. V svoji najplodnejši, mariborski dobi si je postavil trajen spomenik tudi pri Časopisu za zgodovino in narodopisje, glasilu, ki mu je v souredništvu z Jankom Glazerjem pripomogel do mednarodne veljave.

Bašu je bilo tuje suho teoretiziranje in s svojimi sodelavci je reševal vse muzejske probleme, tudi take, ki so terjali od njega fizične napore. Polna bogatih izkušenj so bila zato tudi njegova predavanja iz muzeologije, ki smo jih poslušali v seminarju za umetnostno zgodovino. Kot muzealci in konservatorji smo se tudi še pozneje radi srečavali z Bašem, saj nam je bil vselej pripravljen pomagati z nasveti, a tudi kot človek nas je pritegoval s svojimi zgledi in vedrino ter z živim, neposrednim odnosom do sočloveka.

Bibliografija Franja Baša še ni zbrana v celoti, saj so njegova dela razkropljena po neštevilnih domačih in tujih glasilih, že v obrisih pa daje slutiti vsestranskost te kulturne osebnosti, ki je odšla od nas mnogo prezgodaj.

Sergej Vrišer

Dr. Josip Korošec

Slovensko arheologijo je doletela velika izguba, ko je 11. marca 1966 umrl v Ljubljani univ. prof. dr. Josip Korošec. Njegova smrt pa je prizadela tudi umetnostnozgodovinsko stroko, saj smo z njim izgubili tovariškega svetovalca, ki nam je vedno nudil strokovno pomoč in nas s svojim neutrudnim delom vzpodbujal. Vsi smo zavzeto spremljali Koroščevo terenska raziskovanja, pa naj je šlo za neolitska ali staroslovanska najdišča; vedno so prinašala odkritja, ki so vsaj posredno mikala tudi našo stroko in arheološka spoznanja rajnega dr. Korošča lahko s pridom izkoriščamo tudi umetnostni zgodovinarji. Poudariti moramo, da je pravzaprav šele on sistematično utemeljil našo prazgodovino in slovansko arheologijo in da je staroslovanske najdbe pri nas prvi kritično uredil in opredelil. Opomnim naj le na dragoceno knjigo »Staroslovanska grobišča v severni Sloveniji« (Celje 1947) ali na nepogrešljivi »Uvod v materialno kulturo Slovanov zgodnjega srednjega veka« (Ljubljana 1952), ki je tudi za umet-

nostnega zgodovinarja poraben priročnik. Sam arheološkega gradiva sicer ni umetnostnozgodovinsko interpretiral, ampak ga je preučeval z arheološko metodo in s tem položil trdne temelje za nadaljnje delo. Značilno za njegovo strokovno vneto pa je, da je imel posluš tudi za umetnostnozgodovinske izsledke in da je na praški univerzi sam študiral umetnostno zgodovino pri prof. Matějčku. Svoje rezultate in najdbe je sproti objavljajal, zato je v štiriindvajsetih letih intenzivnega dela izšlo izpod njegovega peresa mnogo odličnih razprav in poročil, o katerih nas pouči bibliografija v XVII. letniku »Arheološkega vestnika« (1966), glasila, ki ga je sam priklical v življenje, ga deset let urejal ter mu pridobil mednarodni ugled. Tudi v našem Zborniku (V.—VI., 1959) je objavil razpravo »Ali predstavljajo neolitične statuete umetniške izdelke?« Dodam naj še, da smo Koroščevemu spominu dolžni, da ponovno prezentiramo staroslovanski stavbni objekt, ki ga je izkopal na Ptujskem gradu, pa so ga nato na neodgovoren ukaz zasuli! Naj gre že za svetišče ali ne, stavba je vsekakor starejša od srednjeveških fevdalnih dni, v katere jo je kot obrambni stolp uvrstila prenegljena kritika, ki ni upoštevala vseh odkritih arheoloških argumentov.

Dr. Josip Korošec se je rodil 13. oktobra 1909 v Ljubljani in diplomiral iz arheologije v Beogradu leta 1936; študije je nadaljeval na Karlovi univerzi v Pragi, kjer je promoviral z disertacijo o kulturi Ljubljanskega barja leta 1939. Še istega leta je postal kustos sarajevskega muzeja in se takoj lotil znanstvenega dela. Po vojski, ki mu tudi z ječo ni prizanesla, je leta 1945 prišel v muzej v Ptuj, kjer so mu bogata arheološka tla nudila priložnost za izkopavanja na Ptujskem gradu. Leta 1947 je postal izredni in 1951 redni profesor ljubljanske univerze. Vzgojil je lepo vrsto odličnih arheologov, med njegovimi slušatelji pa so bili tudi mnogi umetnostni zgodovinarji, ki se bodo zaslužnega, temperamentnega, predvsem pa človeško prisrčnega učitelja s hvaležnostjo spominjali.

E. Cevc

Dr. Josip Klemenc

Dne 28. 9. 1967 je umrl na svojem posestvu v Dolu pri Ljubljani univerzitetni profesor in ugledni arheolog dr. Josip Klemenc.

Rojen je bil dne 14. 3. 1898 v Ljubljani, kjer je študiral od 1909 do 1917 na klasični gimnaziji, nato pa na univerzi v Zagrebu geografijo, zgodovino in arheologijo. Služboval je najprej na gimnazijah v Ptuj in v Celju, 1923 pa je prestopil v službo na arheološko-historičnem oddelku Narodnega muzeja v Zagrebu.

L. 1929 je dosegel na podlagi disertacije »Dislokacija rimske vojske v Panoniji« doktorat iz filozofije. V letih 1929 do 1931 se je specializiral za arheološka izkopavanja pri Nemškem in Avstrijskem arheološkem inštitutu.

NDH ga je 1942. upokojila. Od l. 1946 do smrti je bil profesor za klasično arheologijo in antično zgodovino na univerzi v Ljubljani.

Kot arheolog in znanstvenik se je Klemenc uveljavil posebno kot numizmatik, kot vodja izkopavanj in kot arheološki kartograf. Njegova največja zasluga je odkopanje in rekonstrukcija rimske civilne nekropole v Šempetru pri Celju (1952—1955), ki je vzbudila največjo mednarodno pozornost. Dokončno objavo tega pomembnega spomenika mu je preprečila prezgodnja smrt. Strnjeno je rezultate zajel v knjižici *Rimske izkopanine v Šempetru* (1961). Z njegovim sodelovanjem je najožje zvezano tudi raziskovanje rimskega limesa v Jugoslaviji.